

Konverzace v Duchu Svatém

Instrumentum laboris pro I. generální shromáždění Synody o synodalitě, část A 2, čl. 32 až 42

Ve svém etymologickém významu neoznačuje pojem „konverzace“ obecnou výměnu myšle- nek, ale dynamiku, v níž mluvené a slyšené slovo vytváří důvěrnost a umožňuje účastníkům vzájemné sblížení. Upřesnění „v Duchu“ identifikuje autentického protagonistu: touha roz- mlouvajících směřuje k naslouchání jeho hlasu, který se v modlitbě otevírá svobodnému pů- sobení toho, který jako vítr vane, kam chce (srov. Jan 3,8). Konverzace mezi bratry a sestrami ve víře postupně otevírá prostor pro „společné naslouchání“, tj. společné naslouchání hlasu Ducha.

V místních církvích byla metoda **konverzace v Duchu svatém přijata a někdy „objevena“ jako atmosféra, která umožňuje sdílení životních zkušeností a prostor pro rozlišování v synodální církvi**. V závěrečných dokumentech kontinentálních shromáždění Synody o syno- dalitě je konverzace v Duchu popisována jako letniční moment, jako příležitost zakusit, co znamená být církví, a přejít od naslouchání bratřím a sestrám v Kristu k naslouchání Duchu, který je autentickým protagonistou, a tak od něj přijmout poslání. Zároveň se touto metodou milost Slova a eucharistie stává prožívanou, aktualizovanou a proměňující skutečností, která dosvědčuje a uskutečňuje iniciativu, již se Pán Ježíš zpřítomňuje a působí v církvi. Kristus nám dává poslání a shromažďuje nás kolem sebe, abychom v Duchu Svatém vzdávali díky a chválu Otci. Proto ze všech kontinentů přichází prosba, aby tato metoda stále více oživovala a pro- měňovala každodenní život církví.

Konverzace v Duchu je součástí dlouhé tradice církevního rozlišování, která přinesla množství metod a přístupů. Je třeba zdůraznit její mimořádnou misijní hodnotu. Tato duchovní praxe nám umožňuje přejít od „já“ k „my“: neztrácí ze zřetele ani nevymazává osobní rozměr „já“, ale uznává jej a vkládá do rozměru společenství. Ujmout se slova a naslouchat se tímto způ- sobem stává výrazem liturgie a modlitby, v níž se Pán zpřítomňuje a přitahuje nás ke stále autentičtějším formám společenství a rozlišování.

V Novém zákoně je mnoho příkladů tohoto způsobu konverzace. **Paradigmatický příklad po- skytuje vyprávění o setkání zmrtvýchvstalého Pána se dvěma učedníky na cestě do Emauz** (srov. Lk 24,13-35). Jak ukazuje jejich zkušenost, konverzace v Duchu buduje spole- čenství a přináší misijní dynamismus. Oba se totiž vracejí do společenství, které opustili, aby se podělili o velikonoční zvěst, že Pán vstal z mrtvých.

Konkrétně **lze konverzací v Duchu popsat jako společnou modlitbu s cílem společného rozlišování**, na kterou se účastníci připravují osobní reflexí a meditací. Vzájemně si darují rozjímavé slovo živené modlitbou, nikoli názor připravený až na místě.

Dynamika mezi účastníky vyjadřuje tři základní kroky (srov. grafické vyjádření na str. 4):

- I. **První krok** je věnován tomu, že **se každý ujme slova** a vychází z vlastní zkušenosti pře- čtené v modlitbě během přípravy. Ostatní naslouchají s vědomím, že každý může nabíd- nout svůj cenný příspěvek, a zdržují se debat nebo diskusí.

- II. Ticho a modlitba pomáhají připravit se na **druhý krok**, v němž je každý člověk vyzván, aby v sobě otevřel **prostor pro druhé a pro Boha**. Každý se opět ujímá slova: ne proto, aby reagoval na to, co slyšel, nebo aby se postavil proti tomu, co slyšel, a potvrdil svůj vlastní postoj, ale aby vyjádřil, co se ho z jeho naslouchání nejhrouběji dotklo a co cítí jako nejsilnější výzvu. **Vnitřní stopy, které jsou výsledkem naslouchání sestrám a bratřím, jsou řečí, jíž Duch svatý rozeznává svůj vlastní hlas**. Čím více bude každý účastník živen rozjímáním o Slově a svátostmi, čím více vzroste jeho důvěrná znalost Pána, tím více bude schopen rozpoznat zvuk jeho hlasu (srov. *Jan 10,14.27*), k čemuž mu pomáhá i **doprovodná reflexe magisteria a teologie**. Stejně tak čím usilovněji a pozorněji budou účastníci naslouchat hlasu Ducha, tím více poroste jejich společný smysl pro poslání.
- III. **Třetím krokem**, opět v atmosféře modlitby a pod vedením Ducha Svatého, je **identifikace klíčových bodů, které se objevily, a vytvoření konsensu o plodech společné práce**, kde každý vnímá tento konsensus jako věrně odrážející proběhlou konverzaci, a proto se může cítit být v něm zastoupen. Nestačí vypracovat zprávu, v níž budou uvedeny nejčastěji zmiňované body. Spíše je zapotřebí rozlišování, které věnuje pozornost také okrajovým a pro-rockým hlasům a nepřehlídí význam bodů, v nichž se objevují neshody. Pán je základním kamenem, který umožní, aby „stavba“ stála, a Duch, mistr harmonie, pomůže přejít od kofonie k symfonii.

Cesta konverzace v Duchu pak vede k modlitbě chvály Bohu a vděčnosti za tuto zkušenost. „Když prožíváme mystiku blízkosti vůči druhým s cílem usilovat o jejich dobro, naše nitro se rozšiřuje, aby mohlo přijmout od Pána ty nejkrásnější dary. **Pokaždé když se v lásce setkáváme s lidskou bytostí, stáváme se schopnými objevit něco nového o Bohu**. Pokaždé když otevřeme oči, abychom rozpoznali druhého, naší víře se dostává více světla, abychom byli schopni poznat Boha“ (*EG 272*). To je ve zkratce dar, který dostávají ti, kdo se nechají zapojit do konverzace v Duchu.

V konkrétních situacích není nikdy možné tento vzorec dodržovat puntičkářsky. Spíše je třeba jej vždy přizpůsobit.

- Někdy je třeba dát přednost tomu, aby si každý vzal slovo a naslouchal ostatním;
- za jiných okolností je třeba vyzdvihnout souvislosti mezi různými pohledy a hledat to, co způsobuje, že „naše srdce hoří“ (srov. *Lk 24,32*);
- ještě za jiných okolností je třeba vyložit konsensus a společně pracovat na určení směru, ke kterému se cítíme být povolání Duchem.

Ale kromě příslušných konkrétních úprav jsou a zůstávají pro způsob jednání synodální církve charakteristické záměr a dynamika, které spojují tyto tři kroky konverzace v Duchu Svatém.

S ohledem na význam konverzace v Duchu Svatém pro oživení prožívané zkušenosti synodální církve **je formace v této metodě, a zejména formace facilitátorů schopných doprovázet společenství při jejím uskutečňování, vnímána jako priorita na všech úrovních církevního života** a pro všechny pokřtěné, počínaje vysvěcenými služebníky, a to v duchu spoulnodpovědnosti a otevřenosti vůči různým službám v církvi.

Formace ke konverzaci v Duchu Svatém je formací k synodální církvi.

Generální shromáždění diecézní synody 25. – 28. 10. 2024

Pátek

- Rekolekce a seznamovací večer

Sobota

- PLÉNUM: Předem přihlášení delegáti se dělí o své zkušenosti z procesu naslouchání či komentáře k některým částem pracovního dokumentu
- BISKUP: Shrnující komentář a povzbuzení k další společné reflexi
- SKUPINY: „**Co já osobně v pracovním dokumentu vnímám ve světle svého naslouchání jako důležité? Co co bych vyjádřil jinak? Co tam chybí?**“
(1. krok synodní metody: **JÁ**)
- TICHŮ: Osobní tichá reflexe toho, co mě zasáhlo ve výpovědích druhých
- Přestávka
- SKUPINY: „**Co a proč mě oslovilo z příspěvků ostatních delegátů? Se kterými z těchto příspěvků souzním? Se kterými nesouzním? Proč?**“
(2. krok synodní metody: **TY**)
- PLÉNUM: Souhrnné zprávy facilitátorů skupin z jednotlivých skupinek a možnost reakcí z pléna
- TÝM: Shrnující komentář k výstupům ze skupinek i k celému dni

Neděle

- SKUPINY: „**Co my jako skupina společně navrhujeme v pracovním dokumentu podtrhnout? Co změnit? Co doplnit? Co nám případně přijde jako důležité z poznámek k pracovnímu dokumentu zaslaných delegáty předem?**“
(3. krok synodní metody: **MY**)
- TÝM: Zpracování pozměňovacích návrhů ze skupin facilitátory skupin
- Přestávka
- SKUPINY: Hledání konsenzu či většiny ve skupinách o pozměňovacích návrzích skupin a jejich odevzdání týmu
- PLÉNUM: Souhrnné zprávy facilitátorů skupin z jednotlivých skupinek a možnost reakcí z pléna

Pondělí

- STUDIUM: Čas na osobní studium a modlitbu nad pracovním dokumentem ve verzi s vyznačenými změnami navrženými ze skupinek
- HLASOVÁNÍ PO ODSTAVCÍCH: Společné čtení pracovního dokumentu a hlasování po odstavcích (či větších částech) se zpracovanými pozměňovacími návrhy vzešlými ze skupinek (hlasuje se v jednotlivých skupinách, facilitátor sčítá hlasy)
- ZPŮSOB HLASOVÁNÍ: Jako první se hlasuje vždy odstavec se zpracovanou navrženou změnou či změnami – pokud projde 2/3 většinou, půjde se dál, když neprojde, bude se hlasovat o původním textu. Když ani ten neprojde 2/3 většinou, bude tento (neschválený) bod zařazen až pod schváleným textem s uvedeným počtem hlasů jako příloha.
- FORMA HLASOVÁNÍ: Facilitátor skupiny sčítá hlasy ze své skupiny předávané na lístcích, synodní tým (či sčítací komise zvolená shromážděním) sčítá hlasy od všech facilitátorů skupin.
- ZÁVĚREČNÉ PŘIJETÍ DOKUMENTU: Na závěr bude o pracovním dokumentu hlasováno znovu jako o celku (bez příloh s neschválenými odstavci).

Konverzace v Duchu Svatém

Dynamika v rozlišování v synodální církvi

**Ticho, modlitba
a naslouchání Božímu slovu**

Osobní příprava

Každý připravuje svůj příspěvek k otázce, o níž je povolán rozlišovat tím, že se svěří Otci, rozmlouvá v modlitbě s Pánem Ježíšem a naslouchá Duchu Svatému. Ticho, modlitba a naslouchání Božímu slovu.

„Ujmout se slova a naslouchat“

Všichni se vystřídají, když mluví na základě své vlastní zkušenosti, a pozorně naslouchají příspěvkům druhých.

**Ticho
a modlitba**

„Poskytnout místo druhým a Druhému“

Z toho, co druzí řekli, každý vybere to, s čím nejvíce souzněl, nebo to, co v něm narazilo na největší odpor. Nechává se přitom vést Duchem Svatým: „Kdy ve mně hořelo srdce, zatímco jsem naslouchal?“

**Ticho
a modlitba**

„Společně budovat“

Společně vedeme dialog na základě toho, co se vyskytlo, abychom rozlišili a sesbírali plody konverzace v Duchu Svatém: rozpoznáváme intuice a sblížení; identifikujeme nesoulady, překážky a nové otázky; umožňujeme, aby zazněly prorocké hlasy. Je důležité, aby se ve výsledku mohl každý cítit být zastoupen. „K jakým krokům nás Duch Svatý společně volá?“

Závěrečná modlitba a díkůvzdání